

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU CENTRA ZA STRUČNO OBRAZOVANJE CRNE GORE ZA 2016. GODINU

Odgovorno lice:

Duško Rajković, direktor

SADRŽAJ

1. RAZVOJ KVALIFIKACIJA U SKLADU SA PRINCIPIMA NACIONALNOG OKVIRA KVALIFIKACIJA	5
1.1. RAZVOJ STANDARDA ZANIMANJA	5
1.2. RAZVOJ STANDARDA KVALIFIKACIJA	7
1.3. RAZVOJ ISPITNIH KATALOGA	8
2. RAZVOJ MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA, BAZIRANIH NA ISHODIMA UČENJA	9
3. USPOSTAVLJANJE SISTEMA OSIGURANJA KVALITETA U STRUČNOM OBRAZOVANJU NA NACIONALNOM NIVOU I NIVOU ŠKOLA, U SKLADU SA EQAVET-OM 10	
4. UČENJE NA RADNOM MJESTU, UZ RAD	11
5. UNAPREĐENJE PROFESIONALNOG RAZVOJA NASTAVNIKA U STRUČNOM OBRAZOVANJU	12
5.1. PRIPREMA KATALOGA PROGRAMA STRUČNOG USAVRŠAVANJA NASTAVNIKA	12
5.2. REALIZACIJA OBUKA NASTAVNIKA	12
5.3. IMPLEMENTACIJA PRNŠ MODELA U STRUČNIM ŠKOLAMA	13
5.4. PRUŽANJE PODRŠKE ŠKOLAMA U PLANIRANJU I REALIZACIJI OBRAZOVNIH PROGRAMA	13
6. PRILAGOĐAVANJE OBRAZOVNIH PROGRAMA I OBRAZOVNE PONUDE LICIMA SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA	14
6.1. PODRŠKA DAROVITIM UČENICIMA	14
6.2. POVEĆANJE PRIVLAČNOSTI I DOSTUPNOSTI STRUČNOG OBRAZOVANJA	16
6.3. KARIJERNA ORIJENTACIJA	16
7. OBRAZOVANJE ODRASLIH	18
7.1. RAZVIJANJE PROGRAMA OBRAZOVANJA ZA STICANJE ZNANJA I VJEŠTINA IZ RAZLIČITIH OBLASTI	18
7.2. KREIRANJE PROGRAMA OBRAZOVANJA ZA RAZVOJ KLJUČNIH KOMPETENCIJA	18
7.3. RAZVOJ PROGRAMA OBRAZOVANJA ZA STICANJE STRUČNIH KVALIFIKACIJA POTREBNIH TRŽIŠTU RADA	18
8. RAZVOJ PREDUZETNIČKOG UČENJA	20
9. ORGANIZACIJA RAZLIČITIH OBLIKA STRUČNOG USAVRŠAVANJA ZA JAČANJE KAPACITETA Ljudskih RESURSA U CENTRU ZA STRUČNO OBRAZOVANJE	21
10. OPŠTI, PRAVNI I RAČUNOVODSTVENI POSLOVI U CENTRU ZA STRUČNO OBRAZOVANJE	22
11. PROJEKTI	24
12. MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI	26

LIČNA KARTA USTANOVE	
Puni naziv ustanove	JU Centar za stručno obrazovanje Crne Gore
Skraćeni naziv	CSO
Ime ustanove na engleskom jeziku	Vocational Educational and Training Centre of Montenegro
Adresa	Rimski trg b.b.
Telefon	+38220664713
faks	+38220664714
e-mail	cso@gov.me
Web stranica	www.cso.gov.me
Žiro račun	510-16086-340 Societe generale
Osnivač	Vlada Crne Gore
Odgovorno lice	Direktor Duško Rajković

Na osnovu člana 6 i 11 Odluke o osnivanju Centra za stručno obrazovanje ("Sl. list Crne Gore", br. 27/14), Upravni odbor JU Centar za stručno obrazovanje, uz saglasnost Ministarstva prosvjete, na sjednici od 19.09.2014. godine, donio je STATUT JAVNE USTANOVE CENTAR ZA STRUČNO OBRAZOVANJE.

Centar u oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih:

1. obavlja stručne poslove praćenja, analize i razvoja obrazovnog sistema;
2. u saradnji sa ustanovom, radi na unapređivanju obrazovno-vaspitnog rada i utvrđuje kvalitet realizacije standarda obrazovno-vaspitnog rada;
3. obavlja pripremu stručnih zadataka o pitanjima o kojima odlučuju Nacionalni savjet za obrazovanje i Ministarstvo prosvjete;
4. obavlja stručne poslove u pripremi: obrazovnih programa, kataloga i standarda znanja, standarda zanimanja, normativa i standarda nastavnih sredstava i opreme;
5. obavlja istraživanja;
6. obavlja savjetodavni rad u ustanovama u oblasti stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih i institucijama povezanim sa vaspitanjem i obrazovanjem;
7. priprema obrazovno-vaspitne i pedagoško-metodske standarde udžbenika i priručnika za stručne predmete u stručnom obrazovanju;
8. priprema profesionalne standarde za nastavno i vaspitno osoblje;
9. organizuje stručno usavršavanje nastavnika i obuku direktora;
10. predlaže mjere za razvoj i uvođenje novih nastavnih tehnologija i njihove primjene;
11. prati eksperimente;
12. izdaje licence za rad u obrazovno-vaspitim ustanovama u skladu sa zakonom;
13. obavlja i druge poslove, u skladu sa zakonom i aktom o osnivanju Centra.

PROSTORNI USLOVI I LJUDSKI KAPACITETI

Prostorni uslovi

Centar svoju djelatnost obavlja u kancelarijskim prostorijama koje se nalaze na adresi Rimski trg b.b.

Ljudski kapaciteti

Na početku godine u Centru je bilo 26 zaposlenih. Tokom godine jednom radniku je prestao radni odnos, pa je na kraju godine Centar imao 25 zaposlenih. U toku 2016. godine 4 lica sa stečenim visokim obrazovanjem su se stručno osposobljavala do 15. oktobra 2016. godine, i to: 3 iz oblasti Tehničko-tehnoloških nauka, studijski program Elektrotehnika-elektronika, Elektrotehnika, telekomunikacije i računari i 1 iz oblasti Humanističkih nauka jezika i književnosti (klasični i moderni) studijski program Engleski jezik i književnost.

U zakonskom roku Centar za stručno obrazovanje je objavio potrebu za stručno osposobljavanje 7 lica sa stečenim visokim obrazovanjem, u 2017. godini, od kojih: 3 iz oblasti društvenih nauka, i to (1 studijski program Pravo, 1 studijski program Andragogija i 1 studijski program Pedagogija), 3 iz oblasti tehničko-tehnoloških nauka-studijski program Elektrotehnika, telekomunikacije i računari, i 1 iz oblasti prirodnih nauka-studijski program Računarske nauke.

U toku 2016. godine donijet je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Javne ustanove Centar za stručno obrazovanje, br. 07-615, od strane Upravnog odbora Centra za stručno obrazovanje, uz saglasnost Ministarstva prosvjete (u skladu sa Statutom JU Centar za stručno obrazovanje, broj: 07-833 od 02.10.2014. godine).

Takođe, donijet je Kolektivni ugovor Centra za stručno obrazovanje, br. 023-641/2016-8, potpisan od strane predsjednika Sindikalne organizacije, direktora JU Centar za stručno obrazovanje i Ministra prosvjete, ispred Vlade Crne Gore, i objavljen u Službenom listu Crne Gore, br. 060/16, 23.09.2016, koji je stupio na snagu narednog dana od dana objavljivanja.

MISIJA

Centar za stručno obrazovanje, kao razvojna, savjetodavna i istraživačka ustanova, uspostavlja i unapređuje sistem stručnog obrazovanja, usavršavanja i osposobljavanja u cilju stvaranja stručnog kadra, osposobljenog za uključivanje u tržište rada, nastavak obrazovanja i cjeloživotno učenje, u skladu sa ličnim, socijalnim i ekonomskim interesima.

VIZIJA

Centar za stručno obrazovanje je savremena i uticajna, razvojna, savjetodavna i istraživačka ustanova, prepoznata kao pouzdan partner od strane relevantnih nacionalnih i međunarodnih subjekata, koja kompetentnim i motivisanim kadrom stvara uslove za kvalitetno, fleksibilno i efikasno stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih, u skladu sa evropskim standardima.

1. RAZVOJ KVALIFIKACIJA U SKLADU SA PRINCIPIMA NACIONALNOG OKVIRA KVALIFIKACIJA

Na početku godine, utvrđen je predlog dinamike razvoja kvalifikacija za koje su usvojene inicijative i standardi u 2015. godini i ranije. Napravljen je i plan razvoja kvalifikacija po sektorima u okviru IPA Projekta, za školsku 2017/2018. godinu. U koordinaciji Centra za stručno obrazovanje, Ministarstva prosvjete i radne grupe IPA projekta za istraživanje tržišta rada, uz saglasnost Koordinacione radne grupe projekta, odlučeno je da prioritetni podsektori (područja rada), budu Elektrotehnika (oblast Energetika), Ekonomija, Ugostiteljstvo i Građevina. U okviru njih, predložene su kvalifikacije različitih nivoa obrazovanja koje će biti pripremljene za školsku 2016/2017. i 2017/2018. godinu, i usaglašen je plan izrade dokumenata. Prema Projektu, planirano je da se do kraja drugog kvartala 2017. godine, uradi 20 standarda zanimanja, 20 standarda kvalifikacija i 10 obrazovnih programa.

Radna grupa na nivou Centra za stručno obrazovanje, radila je u koordinaciji sa međunarodnom ekspertkinjom, angažovanom od strane IPA Projekta “Modernizacija obrazovnih programa u stručnom obrazovanju”, koji realizuje Britanski Savjet u Crnoj Gori. Radna grupa je radila na usklađivanju novih metodoloških rješenja sa važećim zakonima, kao i sa evropskim preporukama.

U prva dva kvartala, urađena je SWOT analiza postojećih metodoloških dokumenata i utvrđene su njene prednosti i nedostaci. Izvršena je analiza postojećih metodologija iz regiona i iz nekoliko drugih evropskih zemalja. Na osnovu tih analiza, urađene su radne verzije formulara za Standard zanimanja, Standard kvalifikacije i Ispitni katalog. Za izradu formulara korišćen je primjer kvalifikacije Ženski frizer. Ova dokumenta su prezentovana široj radnoj grupi koja je formirana na nivou Ministarstva prosvjete.

Formulari za Standard zanimanja, Standard kvalifikacije i Ispitni katalog, usvojeni su na IX sjednici Savjeta za kvalifikacije, koja je održana 7.10.2016. godine.

Formular za Obrazovni program, usvojen na XII sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 29.12.2016. godine.

1.1. RAZVOJ STANDARDA ZANIMANJA

U skladu sa utvrđenom dinamikom razvoja kvalifikacija u 2016. godini, urađeno je i usvojeno ukupno 39 standarda zanimanja, od čega je po novoj Metodologiji urađeno i usvojeno 24 standarda.

Standardi zanimanja koji su urađeni i usvojeni:

1. Saradnik/Saradnica u socijalnoj inkluziji Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u oblasti obrazovanja (nivo III), koji je usvojen na IV sjednici Savjeta za kvalifikacije, održanoj 19.2.2016. godine;
2. Saradnik/Saradnica u socijalnoj inkluziji Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u oblasti zdravstva (nivo III), usvojen na V sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 16. marta 2016. godine.;
3. Saradnik/Saradnica u socijalnoj inkluziji Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u oblasti zapošljavanja (nivo III), usvojen na V sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 16. marta 2016. godine.;
4. Profesionalni ronilac / Profesionalna roniteljka II kategorije na građevinskim i metalnim podvodnim radovima (nivo IV1), usvojen na V sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 16. marta 2016. godine;
5. Čuvar/Čuvarka lovišta-rezervata (nivo III), usvojen na V sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 16. marta 2016. godine;

6. Profesionalni ronilac / Profesionalna roniteljka II kategorije - podvodni deminer (nivo IV1), usvojen na VI sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 8. aprila 2016. godine;
7. Pirotehničar/Pirotehničarka (nivo III), usvojen na VI sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 8. aprila 2016. godine;
8. Pčelar/Pčelarka (nivo III), usvojen na VII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 17. juna 2016. godine;
9. Ženski frizer / Ženska frizerka (nivo III) usvojen na VII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 17. juna 2016. godine;
10. Muški frizer / Muška frizerka (nivo III) usvojen na VII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 17. juna 2016. godine;
11. Pomoćnik frizera / Pomoćnica frizera (nivo II) usvojen na VII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 17. juna 2016. godine;
12. Frizer majstor (nivo IV2) usvojen na VII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 17. juna 2016. godine;
13. Viši geodetski tehničar / Viša geodetska tehničarka (nivo V), usvojen na VIII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 22. jula 2016. godine;
14. Instruktor /Instruktorka vožnje motornih vozila (nivo V), usvojen na VIII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 22. jula 2016. godine;
15. Profesionalni voditelj / Profesionalna voditeljka ronjenja III kategorije u turističko-rekreativnom ronjenju (nivo IV1); usvojen na VIII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 20. decembra 2016. godine.

Prema novoj Metodologiji urađeni su i usvojeni:

Sektor: Turizam, trgovina i ugostiteljstvo:

16. Pomoćnik barmena (nivo II)
17. Barmen (nivo III)
18. Glavni barmen (nivo IV1)
19. Servir (nivo II)
20. Restoranski konobar (nivo III)
21. Glavni konobar (nivo IV1)

Sektor: Građevinarstvo i uređenje prostora:

22. Pomoćnik instalatera vodovodne i kanalizacione mreže (nivo II)
23. Instalater vodovodne i kanalizacione mreže (nivo III)
24. Arhitektonski tehničar za projektovanje (nivo IV1)
25. Arhitektonski tehničar za urbanizam (nivo IV1)

Sektor: Ekonomija i pravo:

26. Pravni tehničar (nivo IV1)
27. Administrativni tehničar (nivo IV1)
28. Knjigovodstveni tehničar (nivo IV1)
29. Tehničar osiguranja (nivo IV1)
30. Bankarski tehničar (nivo IV1)
31. Finansijski tehničar (nivo IV1)

Sektor: Inženjerstvo i proizvodne tehnologije (podsektor Elektrotehnika)

32. Elektrotehničar elektroenergetskih sistema (nivo IV1)
33. Elektrotehničar elektromotornih pogona (nivo IV1)
34. Elektrotehničar električnih instalacija (nivo IV1)
35. Elektroinstalater u građevinskim objektima (nivo III)
36. Pomoćnik elektroinstalatera u građevinskim objektima (nivo II)

Sektor: Usluge

37. Modelar tekstilnih i odjevnih proizvoda (nivo IV1)
38. Konfeksionar (nivo III)

Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita

39. Asistent u nastavi (nivo IV1)

1.2. RAZVOJ STANDARDA KVALIFIKACIJA

U skladu sa utvrđenom dinamikom razvoja kvalifikacija u 2016. godini, urađeno je i usvojeno 19 standarda kvalifikacija. Standardi kvalifikacija koji su urađeni i usvojeni:

1. Sportski administrator /Sportska administratorka (nivo V), usvojen na V sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 16. marta 2016. godine;
2. Pomoćnik / Pomoćnica pri uzorkovanju u oblasti zaštite životne sredine (nivo II), usvojen na VI sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 8. aprila 2016. godine;
3. Profesionalni ronilac / Profesionalna roniteljka 2. kategorije - podvodni deminer (nivo IV1), usvojen na VI sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 8.aprila 2016.godine.;
4. Saradnik/Saradnica u socijalnoj inkluziji Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u oblasti zdravstva (nivo III), usvojen na VII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 17. juna 2016. godine;
5. Saradnik/Saradnica u socijalnoj inkluziji Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u oblasti obrazovanja (nivo III), usvojen na VII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 17. juna 2016. godine;
6. Čuvar/Čuvarka lovišta-rezervata (nivo III), usvojen na VII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 17. juna 2016. godine;
7. Pirotehničar / Pirotehničarka (nivo III), usvojen na VII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 17. juna 2016. godine;
8. Grafički tehničar / Grafička tehničarka (nivo IV1), usvojen na VII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 17. juna 2016. godine;
9. Profesionalni ronilac / Profesionalna roniteljka II kategorije na građevniskim i metalnim radovima (nivo IV1), usvojen na VIII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 22. jula 2016. godine;
10. Viši geodetski tehničar / Viša geodetska tehničarka (nivo V), usvojen na VIII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 22. jula 2016. godine;
11. Instruktor /Instruktorka vožnje motornih vozila (nivo V), usvojen na VIII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 22. jula 2016. godine;
12. Poslovno – tehnički sekretar / Poslovno-tehnička sekretarka (nivo V), usvojen na IX sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 7. oktobra 2016. godine;
13. Pčelar /Pčelarka (nivo V), usvojen na VIII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 22. jula 2016. godine;
14. Pomoćnik / Pomoćnica na održavanju motornih vozila (II), usvojen na VIII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 22. jula 2016. godine;
15. Pomoćnik / Pomoćnica firzera (nivo II), usvojen na VIII sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 22. jula 2016. godine;
16. Profesionalni voditelj / Profesionalna voditeljka ronjenja III kategorije u turističko rekreativnom ronjenju (nivo IV1),usvojen na X sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 20.12.2016. godine;
17. Omladinski aktivista/Omladinska aktivistkinja (nivo IV1), usvojen na X sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 20.12.2016. godine;

18. Saradnik/Saradnica u socijalnoj inkluziji Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u oblasti zapošljavanja (nivo III), usvojen na X sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 20.12.2016. godine;
19. Pazitelj/Paziteljka djece (nivo IV1), usvojen na X sjednici Savjeta za kvalifikacije održanoj 20.12.2016. godine.

1.3. RAZVOJ ISPITNIH KATALOGA

U skladu sa utvrđenom dinamikom razvoja kvalifikacija u 2016. godini, urađeno je i usvojeno 12 ispitnih kataloga. Ispitni katalogi koji su urađeni i usvojeni od januara 2016. godine:

1. Sportski administrator /Sportska administratorka (nivo V), usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta za obrazovanje, održanoj 6. juna 2016. godine;
2. Čuvar/Čuvarka lovišta-rezervata (nivo III), usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 28. jula 2016. godine;
3. Pirotehničar / Pirotehničarka (nivo III), usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 28. jula 2016. godine;
4. Pčelar / Pčelarka (nivo III), usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 28. jula 2016. godine;
5. Instruktor / Instruktorica vožnje (nivo V), usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 28. jula 2016. godine;
6. Omladinski aktivista/Omladinska aktivistkinja (nivo IV1);
7. Saradnik/Saradnica u socijalnoj inkluziji Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u oblasti zapošljavanja (nivo III);
8. Pazitelj/Paziteljka djece (nivo IV1);
9. Profesionalni ronilac/Profesionalna roniteljka - II kategorije - podvodni/a deminer/ka, izvjestioci, usvojen na XII sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 29.12.2016. godine
10. Profesionalni ronilac/Profesionalna roniteljka II kategorije na građevinskim i metalnim podvodnim radovima, usvojen na XII sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 29.12.2016. godine;
11. Poslovno-tehnički sekretar/Poslovno–tehnička sekretarka (nivo V); usvojen na XII sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 29.12.2016. godine;
12. Profesionalni voditelj / Profesionalna voditeljka ronjenja III kategorije u turističko-rekreativnom ronjenju (nivo IV1); usvojen na XII sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 29.12.2016. godine.

2. RAZVOJ MODULARIZOVANIH OBRAZOVNIH PROGRAMA, BAZIRANIH NA ISHODIMA UČENJA

U skladu sa utvrđenom dinamikom razvoja kvalifikacija u 2016. godini, urađeno je i usvojeno 5 modularizovanih programa. Modularizovani obrazovni programi koji su usvojeni:

1. Viši restorater (nivo V), usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta za obrazovanje, održanoj 6. juna 2016. godine;
2. Grafički tehničar (nivo IV), usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 28. jula 2016. godine;
3. Viši geodetski tehničar (nivo V), usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 28. jula 2016. godine;
4. Pomoćnik frizera (nivo II), usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 28. jula 2016. godine;
5. Pomoćnik na održavanju motornih vozila (nivo II), usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 19. septembra 2016. godine.

3. USPOSTAVLJANJE SISTEMA OSIGURANJA KVALITETA U STRUČNOM OBRAZOVANJU NA NACIONALNOM NIVOU I NIVOU ŠKOLA, U SKLADU SA EQAVET-OM

- Radna grupa sastavljena od predstavnika Centra za stručno obrazovanje, Zavoda za školstvo, Ispitnog centra i Ministarstva prosvjete izradila je nacrt predloga zajedničke Metodologije utvrđivanja kvaliteta i Pravilnik o sadržaju, obliku i načinu utvrđivanja kvaliteta obrazovno-vaspitnog rada u ustanovama.
- U 2016. godini izvršeno je utvrđivanje kvaliteta u 10 stručnih i mješovitih škola. Posjećene su sledeće škole:
 1. Srednja stručna škola Cetinje
 2. Srednja stručna škola „V. Vukadinović“ Berane
 3. Srednja likovna škola „P. Lubarda „ Cetinje
 4. Srednja mješovita škola »17. Septembar« Zabljak
 5. Prva srednja stručna škola Nikšić
 6. Srednja pomorska škola Kotor
 7. Gimnazija Kotor
 8. Škola za više i srednje stručno obrazovanje „S. Stanić“ Podgorica
 9. Umjetnička škola za muziku i balet „V. Pavić“ Podgorica
 10. Viša stručna škola Policijska akademija Danilovgrad
- U 2016. godini izvršeno je utvrđivanje kvaliteta 4 organizatora obrazovanja od čega su evaluirane dvije osnovne škole za odrasle. Organizatori obrazovanja odraslih koji su bili predmet procjene kvaliteta po novoj Metodologiji:
 1. Centar za obrazovanje i trening »ZOPT« Podgorica
 2. Pamark Podgorica
 3. Škola za više i srednje stručno obrazovanje »S. Stanić« Podgorica
 4. Osnovna škola »R. Čizmović« Nikšić
- Izvršene su tri posjete sa ciljem praćenja realizacije programa i jedna nezvanična posjeta kao pilot projekat u svrhu izrade Metodologije za obezbjeđenje kvaliteta.
- Na osnovu analize izvještaja o eksternom utvrđivanju kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada u srednjim stručnim i mješovitim školama u periodu od 2015. do 2016. godine urađen je Izvještaj o organizaciji i realizaciji praktičnog obrazovanja u srednjim stručnim i mješovitim školama.
- Urađena je Analiza ranog napuštanja srednjeg stručnog obrazovanja u školskoj 2015/16. godini.
- Započeto je sa realizacijom plana prednadzora za 60 organizatora obrazovanja na sjeveru Crne Gore i u Podgorici, koji je imao za cilj utvrđivanje realnog stanja rada provajdera, način realizacije programa obrazovanja i utvrđivanje broja izdatih sertifikata od strane Organizatora obrazovanja odraslih. Prednadzor se sastojao od razgovora sa direktorom i popunjavanjem pripremljenog evaluacionog lista.

4. UČENJE NA RADNOM MJESTU, UZ RAD

- U okviru projekta KulturKontakta “Povezivanje privrede i obrazovanja”, urađen je nacrt Priručnika za organizatore praktičnog obrazovanja koji sadrži smjernice za realizaciju praktičnog obrazovanja u školi i kod poslodavca.
- Održana je prezentacija portal za povezivanje privrede i obrazovanje, organizatorima praktičnog obrazovanja, kao i radionica na temu otvaranja profila na portalu. Započeto je sa realnom primjenom portala koji se nalazi na adresi www.obrazovanjeiprivreda.me. Prethodno je test verzija portala prezentovana na dvije regionalne radionice koje su bile održane u Beogradu i Mostaru, gdje je dobio značajne pohvale kolega iz regiona, jer je to prvi portal takve vrste na ovim prostorima.
- Urađen je “Vodič za uključivanje poslodavaca” kao završna aktivnost u okviru projekta “Uključivanje poslodavaca u proces reforme stručnog obrazovanja u zemljama Zapadnog Balkana”, koji je realizovan od strane British Councila u saradnji sa resornim ministarstvima zaduženim za proces obrazovanja u svakoj od zemalja. Vodič je objedinio iskustva Velike Britanije i zemalja Zapadnog Balkana na temu partnerstva stručnih škola i poslodavaca.

5. UNAPREĐENJE PROFESIONALNOG RAZVOJA NASTAVNIKA U STRUČNOM OBRAZOVANJU

5.1. PRIPREMA KATALOGA PROGRAMA STRUČNOG USAVRŠAVANJA NASTAVNIKA

- Na nivou Centra za stručno obrazovanje je formirana radna grupa koja je usaglasila kriterijume za akreditaciju programa stručnog usavršavanja nastavnika. Ovi kriterijumi nisu povezani sa Pravilnikom, već su važili za odabir programa za 2016/2017. školsku godinu, koji su u nadležnosti Centra za stručno obrazovanje i koji su se na osnovu njih uvrstili u Katalog.
- Definisane su prioritetne oblasti stručnog usavršavanja nastavnika za 2016/2017. godinu. Izmijenjen je formular za prijavu, formirana je radna grupa za utvrđivanje kriterijuma za odabir programa i objavljen je Konkurs za stručno usavršavanje nastavnika u februaru 2016. godine.
- Pripremljen je i usvojen Katalog programa stručnog usavršavanja na Nacionalnom savjetu za obrazovanje. Katalog sadrži 60 programa, podijeljenih u 3 dijela:
 - Prioritetne oblasti stručnog usavršavanja,
 - Oblast pedagogije, andragogije, psihologije, didaktike, metodike i dr. i
 - Druge oblasti stručnog usavršavanja.

5.2. REALIZACIJA OBUKA NASTAVNIKA

Od januara 2016.godine, realizovana su 4 programa iz Kataloga programa stručnog usavršavanja nastavnika za 2015/16 kroz ukupno 9 obuka za oko 263 nastavnika. Četiri obuke su realizovane u centralnoj regiji (Podgorica), tri u južnoj (Bar i Tivat) i dvije u sjevernoj regiji (Berane i Pljevlja). Realizovani su sledeći programi: Izrada multimedijalnog priručnika za nastavu, Organizacija nastave i Ujednačavanje kriterijuma ocjenjivanja (dio programa Ocjenjivanje učenika u srednjim stručnim školama) i Moderna nastavna sredstva u stručnom obrazovanju: upotreba primijenjenih softvera (AUTOCAD 2D).

Uz podršku KulturKontakta Austrija realizovana su dva seminarra stručnog usavršavanja nastavnika iz oblasti inkluzivnog obrazovanja za 76 nastavnika prema programu iz Kataloga 2016/17. god.

U okviru projekta “Kontinuirani profesionalni razvoj nastavnika i instruktora u stručnom obrazovanju u Crnoj Gori”, realizovana je obuka nastavnika kod poslodavaca u trajanju od 15 dana. Obuku je prošlo 20 nastavnika iz 5 škola.

U okviru IPA Projekta „Modernizacija obrazovnih programa u stručnom obrazovanju”, održana je obuka nastavnika za izradu novih modularizovanih obrazovnih programa, na kojima je nastavnicima predstavljen koncept ključnih kompetencija, kao i date preporuke za njihovo sprovođenje u procesu nastave stručnih modula.

- Realizovane su obuke za izradu kurikuluma i standarda zanimanja u Podgorici i Kolašinu. Obuku je prošlo 65 nastavnika koji predaju stručno-teorijske predmete i praktičnu nastavu.
- Realizovane su dvije dvodnevne radionice za sektorske komisije – analiza tržišta rada; izrada profila sektora. U radu je učestvovalo 6 nastavnika.
- Realizovana je trodnevna obuka za 32 nastavnika (predstavnik 11 Timova za karijernu orijentaciju i direktore) iz 11 stručnih škola.

5.3. IMPLEMENTACIJA PRNŠ MODELA U STRUČNIM ŠKOLAMA

Početakom 2016. godine, urađena je Izvješta o evaluaciji profesionalnog razvoja nastavnika na nivou škole u stručnim školama tokom drugog ciklusa (2013-2015), koji je obuhvatio:

- Praćenje unaprijed definisanih indikatora (u pogledu izrade PRNŠ planova, aktivnosti nastavnika i kvaliteta realizovanih aktivnosti);
- Analizu školskih PRNŠ planova i grupisanje planiranih ciljeva po oblastima stručnog usavršavanja;
- Usporednu analizu podataka za dva ciklusa 2011/13. i 2013/15;
- Okvirne rezultate anketiranja nastavnika, koje PRNŠ model podrazumijeva;
- Preporuke međunarodnih partnera i zaključak.

Jedan od zaključaka jeste da je u cilju unapređenja PRNŠ modela u stručnom obrazovanju i usklađivanja sa implementacijom istog u opštem obrazovanju, neophodna intenzivnija saradnja sa Zavodom za školstvo, kao kreatorom ovog modela.

5.4. PRUŽANJE PODRŠKE ŠKOLAMA U PLANIRANJU I REALIZACIJI OBRAZOVNIH PROGRAMA

11.04. 2016. godine u JU Obrazovni centar Šavnik održan je seminar (radionica) u okviru pružanja podrške stručnim školama pri realizaciji modularizovanih obrazovnih programa. Radionici su prisustvovali nastavnici stručno-teorijskih modula koji realizuju modularizovani program Poljoprivredni tehničar, kao i Uprava Škole. Tema sastanka je bila „Primjena modularizovanog programa Poljoprivredni tehničar i pisanje godišnjih i operativnih planova“.

6. PRILAGOĐAVANJE OBRAZOVNIH PROGRAMA I OBRAZOVNE PONUDE LICIMA SA POSEBNIM OBRAZOVNIM POTREBAMA

Urađena su i usvojena na Nacionalnom savjetu 2 modularizovana obrazovna programa nivoa II:

1. Pomoćnik frizera i
2. Pomoćnik na održavanju motornih vozila.

Programi će biti prilagođeni učenicima sa posebnim obrazovnim potrebama na inicijativu Resursnog centra za školovanje i rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora iz Kotora.

6.1. PODRŠKA DAROVITIM UČENICIMA

Organizavano je pet takmičenja i dva sajma takmičarskog tipa iz različitih stručnih oblasti, na kojima je učestvovalo 548 učenika. Organizovana su državna takmičenja iz:

- **Ugostiteljstva** – IX Državno takmičenje srednjih stručnih i mješovitih škola iz Ugostiteljstva je održano 22.04.2016. godine, na Slovenskoj plaži, bazen Rondo, u Budvi. Takmičilo se devet ekipa iz devet škola, uključujući i Ugostiteljsko-turističku školu sa domom učenika iz Vrnjačke banje i Resursni centar za školovanje i rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora iz Kotora. Na takmičenju je učestvovalo 35 učenika, koje je pratilo 15 mentora. Učenici su se takmičili u četiri discipline, i to: Pripremanje jela po meniju, Postavljanje stola – eksponat, Priprema jela pred gostom – flambiranje i Barsko poslovanje. Organizatori takmičenja su bili: Ministarstvo prosvjete, Centar za stručno obrazovanje, Ispitni centar i Udruženje šefova kuhinje Crne Gore.
- **Prehrambene tehnologije** – održano je 23. 04. 2016. godine, u JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ u Podgorici. Organizatori takmičenja su bili: Ministarstvo prosvjete, Centar za stručno obrazovanje, Ispitni centar i škola domaćin JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ iz Podgorice, a podršku organizaciji je pružilo Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja.
Na takmičenju je učestvovalo pet škola iz Crne Gore: JU Srednja poljoprivredna škola iz Bara, JU Srednja mješovita škola iz Andrijevice, JU Srednja stručna škola iz Bijelog Polja, JU Prva srednja stručna škola iz Nikšića i JU Srednja stručna škola „Spasoje Raspopović“ iz Podgorice. Svaku školu je predstavljala po jedna ekipa, a ekipe su činile po tri člana učenika svake škole.
- **Elektrotehnike** – IV Državno takmičenje iz elektronike održano je 7. 5. 2016. godine, u prostorijama JU Srednja elektrotehnička škola „Vaso Aligrudić“ u Podgorici. Takmičenje je održano u organizaciji Centra za stručno obrazovanje i u saradnji sa Ministarstvom prosvjete, Ispitnim centrom, Elektrotehničkim fakultetom Univeziteta Crne Gore, Udruženjem nastavnika elektrotehnike i Srednjom elektrotehničkom školom „Vaso Aligrudić“. Učenici su se, prema utvrđenim pravilima, takmičili u timovima od po četvoro, u tri faze: rješavanje testa, izrada praktičnog zadatka i prezentacija. Ukupno se takmičilo 28 učenika u 7 timova iz 7 srednjih stručnih i mješovitih škola, odnosno 7 gradova u kojima su zastupljeni obrazovni programi iz oblasti elektrotehnike, i to: JU Srednje stručne škole iz Rožaja, Berana, Pljevalja i Nikšića; JU Srednja mješovita škola „Madost“ iz Tivta, JU Srednja elektro – ekonomska škola iz Bijelog Polja i JU Srednja elektrotehnička škola „Vaso Aligrudić“ iz Podgorice. Na takmičenju je bilo zastupljeno gradivo koje je predviđeno obrazovnim programima koji se realizuju u tim školama.

- **Bezbjednosti saobraćaja i upravljanja motornim vozilom** - III Državno takmičenje iz Bezbjednosti saobraćaja i upravljanja motornim vozilom održano je u prostorijama i na poligonu JU Viša stručna škola „Polijska akademija“ u Danilovgradu, u subotu, 07. maja 2016. godine. Kuriozitet ovog takmičenja je predstavljao najveći broj učesnika koji su učestvovali na dosadašnjim takmičenjima. Prijavile su se i učestvovala ekipe iz svih stručnih škola u Crnoj Gori u kojima se navedene oblasti izučavaju. Ukupno ih je bilo 8, sa 24 takmičara, a pratilo ih je i 9 mentora. Na takmičenju je iskazan visok nivo poznavanja propisa iz Bezbjednosti saobraćaja, kao i umješnosti u upravljanju motornim vozilom. Organizatori takmičenja su bili: Ministarstvo prosvjete, Centar za stručno obrazovanje, Ispitni centar, a škola domaćin ove godine je bila JU Viša stručna škola „Polijska akademija“. Takmičenje je pomogla i JU Srednja stručna škola „Ivan Uskoković“ iz Podgorice, koja je ustupila svoja vozila sa gorivom na treningu i takmičenju.
- **Automehatronike** – X državno takmičenje iz Automehatronike je održano 13. 05. 2016. godine, u Tivtu, u Auto servisu „Gudelj“, u organizaciji Ministarstva prosvjete, Centra za stručno obrazovanje, Ispitnog centra, Zanatsko-preduzetničke komore i Udruženja zanatlija motornih vozila Crne Gore. Takmičenje se odvijalo kroz provjeru znanja putem testa i održalo se u prostorijama JU Srednja mješovita škola “Mladost” u Tivtu, i kroz praktičnu provjeru na konkretnim primjerima u Auto servisu “Gudelj” u Tivtu. Takmičili su se učenici iz četiri škole iz Crne Gore.

Sajmovi

- **IV Nacionalni sajam preduzeća za vježbu** - U organizaciji Centra za stručno obrazovanje, odnosno Servisa centra preduzeća za vježbu, Ministarstva prosvjete i uz podršku austrijske organizacije KulturKontakt, 05. maja 2016. godine, u prostorijama Gimnazije "Slobodan Škerović" u Podgorici, održan je IV Nacionalni sajam učeničkih preduzeća za vježbu i preduzetničkih klubova iz Crne Gore.

Na sajmu se predstavilo 34 učenička preduzeća za vježbu i šest preduzetničkih klubova iz 25 srednjih stručnih škola i gimnazija iz: Podgorice, Herceg Novog, Kotora, Budve, Bara, Pljevalja, Berana, Bijelog Polja, Kolašina, Danilovgrada, Plava, Cetinja i Nikšića. Na sajmu je učestvovalo oko 350 učenika, koji su predstavili svoja preduzeća, odnosno klubove i proizvode i usluge koje proizvode, odnosno pružaju. U okviru sajma organizovano je i Takmičenje za najbolji biznis plan na kojem su učestvovali učenici iz šest srednjih stručnih škola, i to: Andrijevice, Berana, Bijelog Polja, Mojkovca, Bara i Podgorice.

Sajam je bio takmičarskog karaktera, a Preduzeća za vježbu i Preduzetnički klubovi su se takmičili u četiri kategorije, i to za: najbolji štand, najbolji tim, najbolji reklamni materijal, kao i za sveukupno predstavljanje na sajmu.

- **VI Sajam mladih pronalazača** – 16. maj, Podgorica, The Capital Plaza. Na sajmu je predstavljeno 16 timova u takmičarskom dijelu i 9 u revijalnom dijelu. Sajam je okupio veliki broj posjetilaca u Capital Plazi. Program za mlade pronalazače je realizovan od strane Centra za stručno obrazovanje i Fondacije “Mladi pronalazači Crne Gore”, u saradnji i uz podršku Ministarstva nauke i Ministarstva prosvjete, dok je generalni pokrovitelj bila Crnogorska Komercijalna banka.

Predviđene su kategorije za: najoriginalnije inovativno rješenje, najkompleksnije rješenje, najbolje tržišno orjentisano rješenje, najfunkcionalnije rješenje, kao i sveukupni pobjednik sajma. Pored 5 nagrada u glavnim kategorijama, bile su predviđene i dvije specijalne: za unaprijeđenje procesa nastave u školama i za očuvanje životne sredine.

6.2. POVEĆANJE PRIVLAČNOSTI I DOSTUPNOSTI STRUČNOG OBRAZOVANJA

Organizovan je I Sajam stručnog obrazovanja u organizaciji Centra za stručno obrazovanje, Ministarstva prosvjete i The Capital Plaze. Sajam stručnog obrazovanja je otvorio ministar prosvjete, gospodin Predrag Bošković.

Sajam stručnog obrazovanja je bio centralni događaj u okviru manifestacije „Dani stručnog obrazovanja“ koja je organizovana povodom proslave desetogodišnjice obnove crnogorske nezavisnosti i simbolično završena 21. maja kada se i slavi „Dan nezavisnosti“. Manifestacija je zvanično započeta 21. aprila i u periodu od mjesec dana održana su brojna državna takmičenja u znanju i vještinama, kao i IV Nacionalni sajam preduzeća za vježbu i preduzetničkih klubova i VI Sajam mladih pronalazača.

Cilj organizacije I Sajma stručnog obrazovanja bio je promocija stručnog obrazovanja gdje su predstavnici škola imali mogućnost da na različite načine (prezentacije, propagandna sredstva, praktično, demonstriranjem vještina), na licu mjesta predstave zanimanja u okviru svojih škola. Neke škole su kroz zajedničke nastupe predstavile određena zanimanja.

Učešće na sajmu bilo je omogućeno svim stručnim školama u Crnoj Gori uz popunjavanje prijave koja im je poslata sa adrese Centra. Za učešće na sajmu prijavilo se 16 stručnih i mješovitih škola iz Crne Gore koje su predstavile oko 50 različitih zanimanja na različite načine. Na sajmu je učestvovalo oko 150 nastavnika i njihovih mentora.

Sajam je bio namijenjen budućim srednjoškolcima i njihovim roditeljima kako bi im omogućio da lakše odaberu njihova buduća zanimanja. Osnovnim školama na teritoriji Podgorice bio je upućen poziv da dođu i posjete Sajam kako bi se na licu mjesta mogli informisati o ponuđenim zanimanjima. Na sajmu je predstavljeno 16 podsektora u cilju promocije stručnog obrazovanja i upisa osnovaca u srednje stručne škole:

1. Ekonomija,
2. Pravo,
3. Mašinstvo,
4. Mehatronika,
5. Elektrotehnika,
6. Turizam,
7. Ugostiteljstvo,
8. Građevina,
9. Prehrambena industrija,
10. Poljoprivreda,
11. Medicina,
12. Kozmetičke usluge,
13. Frizerske usluge,
14. Hemijska tehnologija,
15. Pomorski saobraćaj,
16. Likovna umjetnost.

6.3. KARIJERNA ORIJENTACIJA

Ministarstvo prosvjete je formiralo radnu grupu za izradu Strategije cjeloživotne karijerne orijentacije 2016 – 2020. Strategija je rađena uz podršku IPA projekta i nakon javne rasprave, usvojena je na Vladi u junu 2016. godine. Centar za stručno obrazovanje je imenovao jednog

predstavnik za rad u radnoj grupi. Radna grupa je uradila i Akcioni plan za realizaciju Strategije do kraja 2016. godine.

Tokom četvrtog kvartala 2016. godine, izrađen je i Akcioni plan za realizaciju karijerne orijentacije za 2017/2018. godinu, sa izvještajem o realizovanim aktivnostima za 2016. godinu. Akcioni plan je u proceduri usvajanja.

U okviru IPA projekta izrađen je i program obuke: Realizacija karijerne orijentacije u srednjim stručnim školama i realizovana je trodnevna obuka za 32 nastavnika (predstavnik 11 Timova za karijernu orijentaciju i direktore) iz 11 stručnih škola.

7. OBRAZOVANJE ODRASLIH

7.1. RAZVIJANJE PROGRAMA OBRAZOVANJA ZA STICANJE ZNANJA I VJEŠTINA IZ RAZLIČITIH OBLASTI

Kada su u pitanju aktivnosti u vezi obrazovanja odraslih, organizatori obrazovanja odraslih su pripremili, uz podršku Centra za stručno obrazovanje, 7 programa obrazovanja za sticanje znanja i vještina iz oblasti:

- Priprema za zapošljavanje sa elementima ličnog marketinga,
- Poslovna komunikacija i korespondencija,
- Komunikacija i komunikacijske vještine,
- Izrada projektne dokumentacije,
- Timski rad,
- Upravljanje vremenom i
- Upravljanja ličnim promjenama.

Kao i dva programa obrazovanja za osposobljavanje osoba sa oštećenim vidom koje je pripremila Organizacija slijepih Podgorica, Danilovgrad i Kolašin uz podršku Centra za stručno obrazovanje:

- za korišćenje Brajevog pisma i rad u Brajevoj štampariji i
- za korišćenje softvera za Brajevo pismo i rad u Brajevoj štampariji.

Na Nacionalnom savjetu za obrazovanje su usvojeni sljedeći programi:

- Program obrazovanja za sticanje znanja i vještine za izradu marketing plana i komunikacione strategije, Univerzitet Mediteran uz podršku Centra za stručno obrazovanje,
- Program obrazovanja za sticanje znanja i vještina za Kreiranje elektronske prodavnice, Univerzitet Mediteran uz podršku Centra za stručno obrazovanje,
- Program obrazovanja za sticanje i unapređenje ključne vještine -daktilografija, JU Škola za srednje i više stručno obrazovanje“Sergije Stanić“ iz Podgorice uz podršku Centra za stručno obrazovanje.

7.2. KREIRANJE PROGRAMA OBRAZOVANJA ZA RAZVOJ KLJUČNIH KOMPETENCIJA

Uz podršku Centra za stručno obrazovanje pripremljeni su programi obrazovanja:

- za sticanje i razvoj digitalne ključne kompetencije d.o.o. Montene soft i
- za učenje španskog jezika Gimnazije “Slobodan Škerović” iz Podgorice.

7.3. RAZVOJ PROGRAMA OBRAZOVANJA ZA STICANJE STRUČNIH KVALIFIKACIJA POTREBNIH TRŽIŠTU RADA

Shodno dinamici razvoja stručnih kvalifikacija urađeno je i usvojeno 12 programa obrazovanje za sticanje stručnih kvalifikacija. Usvojeni su sljedeći programi:

1. Sporstki administrator/Sportska administratorka, usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 06. juna 2016. godine;
2. Saradnik/Saradnica u socijalnoj inkluziji Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u oblasti zdravstva, usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 28. jula 2016. godine;

3. Saradnik/Saradnica u socijalnoj inkluziji Roma/Romkinja i Egipćana/Egipćanki u oblasti obrazovanje, usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 28. jula 2016. godine;
4. Pčelar/Pčelarka, usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 28. jula 2016. godine;
5. Čuvar/Čuvarica lovišta –rezervata, usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 28. jula 2016. godine;
6. Pirotehničar/Pirotehničarka, usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 28. jula 2016. godine;
7. Instruktor/Instruktorka vožnje motornih vozila, usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 28. jula 2016. godine;
8. Program obrazovanja za sticanje i razvoj digitalne ključne kompetencije, usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 29. decembra 2016. godine;
9. Poslovno- tehnički sekretar/Poslovno-tehnička sekretarka, usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 29. decembra 2016. godine;
10. Profesionalni ronilac/Profesionalna roniteljka II kategorije - podvodni deminer, usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 29. decembra 2016. godine;
11. Profesionalni ronilac/Profesionalna roniteljka II kategorije na građevinskim i metalnim podvodnim radovima, usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 29. decembra 2016. godine;
12. Profesionalni voditelj/Profesionalna voditeljka III kategorije u turističko-rekreativnom ronjenju, usvojen na sjednici Nacionalnog savjeta, održanoj 29. decembra 2016. godine.

a. Realizacija programa za profesionalni razvoj nastavnog kadra koji radi u obrazovanju odraslih

Realizovana su tri ciklusa kompletnog programa Anadragoškog osposobljavanja za:

- nastavni kadar koji radi u Dnevnom centru Pljevlja i Srednjoj stručnoj školi Pljevlja,
- nastavni kadar Gimnazije u Kotoru i
- nastavni kadar koji radi kod organizatora obrazovanja odraslih u oblasti zaštite i ličnih usluga.

b. Promotivne aktivnosti na polju obrazovanja odraslih u Crnoj Gori

- Organizovana manifestacija »XV Dani obrazovanja i učenja odraslih« od 01. do 15. novembra 2016. godine.
- Obilježen Međunarodni dan pismenosti – 8. septembar, organizovan okrugli sto na temu: »Unapređenje programa pismenosti«.
- Obilježen Međunarodni dan starijih osoba, organizovan okrugli sto na temu: »Otvorimo svoja vrata za lica treće životne dobi«.
- Organizovana konferencija »Obrazovanje u Crnoj Gori – 10 godina nezavisnosti« od 05. do 07. jula u Budvi.

8. RAZVOJ PREDUZETNIČKOG UČENJA

a. Servis centar preduzeća za vježbu

Školske 2015/16. registrovano je 62 preduzeća za vježbu i izdate su potvrde o registraciji kod Centralnog registra i Poreske uprave.

U okviru redovnih aktivnosti pružana je podrška preduzećima za vježbu kroz sljedeće aktivnosti:

- Obavljanje procesa registracije učeničkih preduzeća.
- Izdavanje potvrda o žiro računu preduzećima za vježbu.
- Ažuriranje statističkih podataka o preduzećima za vježbu.
- Redovno obavještanje preduzeća za vježbu o aktivnostima i obavezama.
- Redovno ažuriranje sajta Servis centra preduzeća za vježbu www.serviscentarpzv.me.
- Praćenje rada preduzeća u bankarskom softveru.

b. Preduzetnički klubovi

U školskoj 2015/16. godini, Centar za stručno obrazovanje je realizovao niz aktivnosti u pravcu razvoja preduzetničkog učenja kroz realizaciju koncepta "Preduzetnički klubovi u srednjim školama" u određenom broju srednjih stručnih škola i gimnazijama u Crnoj Gori. Organizovano je četiri seminara i dva sastanka sa 20 nastavnika iz 12 srednjih stručnih škola i dvije gimnazije iz Podgorice i Danilovgrada. Kroz ove seminare i sastanke nastavnici su se upoznali sa osnivanjem i funkcionisanjem preduzetničkih klubova, načinom rada, promocijom i učešćem na nacionalnim i međunarodnim sajmovima. Ovaj koncept se realizuje kao vannastavna aktivnost i ove školske godine osnovano je oko 20 preduzetničkih klubova, različitih djelatnosti. Učenici i nastavnici koji su uključeni u rad preduzetničkih klubova, učestvovali su na dva međunarodna sajma u Sloveniji i Bugarskoj i na Nacionalnom sajmu u Podgorici, na kojima su osvojili brojne nagrade u raznim kategorijama.

c. Sajmovi

Tokom 2016. godine, organizovana su učešća učenika na dva međunarodna sajma preduzeća za vježbu u Sloveniji i Bugarskoj, kao i na Nacionalnom sajmu koji je održan u Podgorici. Na sajmu u Sloveniji i Bugarskoj, naši učenici su osvojili tri nagrade u raznim kategorijama.

d. Nacionalno partnerstvo za preduzetničko učenje

Predstavnik Centra za stručno obrazovanje, kao član Nacionalnog partnerstva za preduzetništvo, koje je osnovala Vlada Crne Gore, učestvovao je na izradi novog koncepta u saradnji sa ovog Partnerstva, u saradnji sa Direkcijom za razvoj malih i srednjih preduzeća i Evropskom trening fondacijom (ETF – om). Održano je šest radionica i pripremljen je novi koncept, koji predviđa osnivanje Savjeta za preduzetničko učenje, sa izmijenjenom ulogom u kreiranju i razvoju preduzetničkog učenja u Crnoj Gori. Novi koncept je pripremljen i poslat Vladi Crne Gore na usvajanje.

9. ORGANIZACIJA RAZLIČITIH OBLIKA STRUČNOG USAVRŠAVANJA ZA JAČANJE KAPACITETA LJUDSKIH RESURSA U CENTRU ZA STRUČNO OBRAZOVANJE

- Predstavnicima Centra za stručno obrazovanje boravili su u posjeti Centru za poklično izobraževanje Republike Slovenije (CPI), u periodu od 26. do 28. januara 2016. godine. Cilj posjete je bio stručno usavršavanje zaposlenih na teme razvoja metodoloških dokumenata za razvoj kvalifikacija, procedura u razvoju kvalifikacija, modularizacije i kreditnog vrednovanja, realizacije praktičnog obrazovanja, obuke nastavnika, utvrđivanja kvaliteta vaspitno-obrazovnog rada, organizacione strukture i dr.
- Posjeta Sajmu novih tehnologija u obrazovanju, koji je održan u Beogradu.

10. OPŠTI, PRAVNI I RAČUNOVODSTVENI POSLOVI U CENTRU ZA STRUČNO OBRAZOVANJE

- Na osnovu člana 11 stav 1 Zakona o slobodnom pristupu informacijama («Službeni list CG», br. 44/12), donijet je Vodič za pristup informacijama u posjedu JU Centar za stručno obrazovanje, br. 01- 41 od 20.01.2016. godine i određeno lice za vođenje postupka.
- Upravni odbor Centra za stručno obrazovanje je donio Pravilnik za postupanje Centra za stručno obrazovanje prilikom sprovođenja postupka javne nabavke neposrednim sporazumom broj: 07-142/2 od 26.02.2016. godine (u skladu sa članom 30 Zakona o javnim nabavkama Crne Gore („Sl.list CG“ br. 42/11,57/14 i 28/15)).
- Na osnovu člana 41, a u vezi člana 112 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju ("Sl. list RCG", br. 64/2002, 31/05, 49/07, "Sl. list Crne Gore", br. 4/08, 21/09, 45/10, 40/11, 45/11, 36/13, 39/13, 44/13,) i člana 20 Statuta Centra za stručno obrazovanje, br. 07-833/14, donijeti su Kriterijumi za ocjenu i izbor programa stručnog usavršavanja nastavnika br. 01-275/4 od 30.05.2016. godine, kako bi se ispoštovala zakonska procedura i postupak usavršavanja nastavnika, a primjenjivaće se do donošenja Akta od strane Ministarstva prosvjete kojim će se propisati organizacija stručnog usavršavanja nastavnika i način izbora autora programa (čl. 112 stav 6 Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju) ili do usklađivanja Pravilnika o programu i organizaciji oblika stručnog usavršavanja nastavnika sa Opštim zakonom o obrazovanju i vaspitanju.
- Upravni odbor Centra za stručno obrazovanje je donio Poslovnik o radu Upravnog odbora.
- Donijet je Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Javne ustanove Centar za stručno obrazovanje, br. 07-615, od strane Upravnog odbora Centra za stručno obrazovanje, uz saglasnost Ministarstva prosvjete (u skladu sa Statutom JU Centar za stručno obrazovanje, broj: 07-833 od 02.10.2014. godine).
- Donijet je Kolektivni ugovor Centra za stručno obrazovanje, br. 023-641/2016-8, potpisan od strane predsjednika Sindikalne organizacije, direktora JU Centar za stručno obrazovanje i Ministra prosvjete, ispred Vlade Crne Gore, i objavljen u Službenom listu Crne Gore, br. 060/16, 23.09.2016, koji je stupio na snagu narednog dana od dana objavljivanja.
- Na osnovu Zakona o sprečavanju korupcije ("Sl. list Crne Gore", br. 53/14), usvojen je Plan integriteta JU Centar za stručno obrazovanje 01- 282 od 31.03.2016. godine, imenovano lice za menadžera integriteta i lice za prijem i postupanje po prijavi zviždača.
- U toku 2016. godine izdato je ukupno 85 licenci za rad u obrazovno-vaspitnim ustanovama.
- Urađen set finansijskih i internih procedura, koji će početkom 2017. godine biti poslat Upravnom odboru na razmatranje i usvajanje.

a. Javne nabavke

Na osnovu Zakona o budžetu za 2016. godinu, nakon razvrstavanja finansijskih sredstava po partijama, sastavljen je Plan javnih nabavki za 2016. godinu u skladu sa potrebama JU CSO, koji je dostavljen Ministarstvu finansija, u skladu sa članom 38 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG“, br. 42/11). Plan je odobren od strane Ministarstva finansija i postavljen na javnom Portalu JU CSO.

Sprovedeno je ukupno 15 postupaka javnih nabavki, od koji: 13 primjenom šopinga i 2 otvorena postupka, za koje se priprema izvještaj u posebnoj formi, koji se dostavlja Upravi za javne nabavke, najkasnije do kraja februara 2017. godine.

Na osnovu člana 30 Zakona o javnim nabavkama Crne Gore („Sl.list CG“ br. 42/11,57/14 i 28/15) Upravni odbor Centra za stručno obrazovanje je donio Pravilnik za postupanje Centra za stručno

obrazovanje prilikom sprovođenja postupka javne nabavke neposrednim sporazumom broj: 07-142/2 od 26.02.2016. godine.

b. Sjednice Upravnog odbora i stručnih tijela

U toku 2016. godine održane su četiri sjednice Upravnog odbora i 13 sjednica stručnih tijela od čega 7 sjednica Odbora za stručno obrazovanje i 6 sjednica Odbora za obrazovanje odraslih.

c. Aktivnosti na vođenju Informacionog sistema JU CSO

- Ažuriranje zvaničnog web portala Centra (cso.gov.me), ukupno 134 vijesti;
- Održavanje zvaničnog web portala Centra (cso.gov.me) sa dodatnim menijima i stranicama;
- Usmjeravanje aktuelnosti ka Ministarstvu prosvjete i njihovom portalu (mpin.gov.me), ukupno 24 vijesti;
- Održavanje DokumentCentra CSO (cso.edu.me) kao i DokumentPortala CSO (cso-is.edu.me), administriranje domenskih naloga korisnika Portala;
- Održavanje hardvera Centra;
- Podrška korisnicima u Centru: upotreba opreme, povezivanje postojeće opreme i korišćenje aplikacija;
- Administriranje e-mail i domenskih naloga korisnika Centra, dostavljanje periodičnih izvještaja Ministarstvu za informaciono društvo;
- Kompletiranje dokumentacije u sklopu održavanja informacionog sistema i dopuna evidencije resursa računarske opreme Centra;
- Priprema dokumentacije za postupak javnih nabavki računarske opreme u Centru.

11. PROJEKTI

a. EPALE

Ministarstvo prosvjete Crne Gore je imenovalo Centar za stručno obrazovanje za EPALE NSS. Crna Gora je 2015. godine prvi put aplicirala za dobijanje granta EPALE NSS, te stoga počinje sa aktivnostima koji su bitan preduslov za buduće razvojne ideje. Projekat je početkom 2016. godine otpočeo sa realizacijom aktivnosti u oblasti obrazovanja odraslih. Projekat realizuje stručni tim sa iskustvom u sprovođenju, uz podršku stručnjaka iz različitih oblasti koje doprinose kvalitetnoj realizaciji projektnih ideja.

Projekat EPALE NSS u Crnoj Gori ima za cilj podizanje svijesti stejkholdera o značaju umrežavanja i korišćenja različitih resursa za učenje, promociju značaja obrazovanja odraslih na nacionalnom i međunarodnom nivou, kao i motivisanje opšte i stručne javnosti za korišćenje elektronske platforme. NSS u Crnoj Gori realizovao je niz aktivnosti koje su doprinijele promociji EPALEa u Crnoj Gori, unapređenju kvaliteta njegovog sadržaja, kao i promociji obrazovanja odraslih na nacionalnom i evropskom nivou:

- U okviru projekta „EPALE Nacionalni servis podrške za Crnu Goru“ održan je sastanak sa predstavnicima NVO-a u cilju korišćenja različitih izvora za učenje odraslih i umrežavanja sa instucijama sistema na planu zajedničke realizacije aktivnosti u oblasti obrazovanja odraslih.
- Organizovana je konferencija “Obrazovanje odraslih u Crnoj Gori - vizija 2020”.
- Realizovana je obuka za multiplikatore.
- Realizovano je šest obuka u Podgorici, Nikšiću, Bijelom Polju i Tivtu za stejkoldere u obrazovanju odraslih.
- Pripremljena je i odštampana, i promovisana dvojezična publikacija „Obrazovanje odraslih u Crnoj Gori i međunarodnim okvirima“.
- Pripremljena je radna verzija andragošskog priručnika za nastavnike koji realizuju program Elementarnog funkcionalnog opismenjavanja odraslih.
- Na EPALE platformi objavljen je veliki broj blogova, resursa, vijesti, događaja, preveden je niz sadržaja na crnogorski jezik. Na EPALE MONTENEGRO facebook i twitter nalogu registrovano je preko 200 korisnika. Na EPALE platformi registrovano je oko 110 korisnika. Prevedena su dva biltena Centralnog servisa podrške.
- Ostvareno je učešće u top diskusijama, komentarima i sl. na EPALE platformi.
- Kreirana nacionalna stranica o obrazovanju odraslih na EPALE platformi.

b. Projekat „Nacionalni koordinator za učenje odraslih, radni plan: Crna Gora“

Centar za stručno obrazovanje je u saradnji sa Ministarstvom prosvjete od 01. novembra 2015. godine započeo realizaciju projekta “Nacionalni koordinator za implementaciju evropske agende za učenje odraslih”.

Projekat se realizuje u cilju podizanja svijesti građana, posebno onih sa niskim vještinama i kvalifikacijama, o značaju učešća u aktivnostima cjeloživotnog učenja, promovisanja obrazovanja odraslih sa aspekta zapošljavanja i ličnog razvoja, posebno niskokvalifikovanih osoba, podizanja svijesti stručne javnosti o važnosti promovisanja obrazovanja odraslih i njegovog boljeg pozicioniranja u obrazovnoj politici Crne Gore, kao i predstavljanja evropskih politika u cilju unapređenja crnogorske politike obrazovanje odraslih.

Tokom realizacije projekta osnovana je ekspertska grupa za izvještavanje o stanju obrazovanja odraslih u Crnoj Gori, urađen „Vodič kroz sistem neformalnog obrazovanja“, stavljen u funkciju

portal o neformalnom obrazovanju u Crnoj Gori koji se nalazi na adresi www.obrazovanjeodraslih.me, kao i promovisana ključna EU dokumenta u oblasti obrazovanja odraslih.

Projekat će se realizovati do novembra 2017. godine, a za njegovu realizaciju obezbijedeno je oko 34.000 eura.

c. Osnivanje preduzetničkih klubova kao oblika vannastavnih aktivnosti u srednjim školama

Centar za stručno obrazovanje je realizovao projekat "Osnivanje Preduzetničkih klubova kao oblika vannastavnih aktivnosti u srednjim školama" – sa kojim je učestvovao na konkursu koji je bio raspisan od strane Ministarstva finansija, odnosno Komisije za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću. Ovaj Projekat je prihvaćen i realizuje se u pet srednjih škola, i to:

- JU Građevinsko-geodetska škola "Ing. Marko Radević" – Podgorica,
- JU Srednja stručna škola "Spasoje Raspopović" – Podgorica,
- JU Srednja elektrotehnička škola "Vaso Aligrudić" – Podgorica,
- JU Gimnazija "Slobodan Škerović" – Podgorica,
- JU Gimnazija "Petar I Petrović Njegoš" – Danilovgrad.

U okviru Projekta, organizovana su dva seminara za nastavnike i jedan broj učenika koji su uključeni u realizaciju projekta. U okviru ovih pet škola osnovano je pet preduzetničkih klubova. Organizovano je učešće tri preduzetnička kluba na međunarodnim sajmovima iz preduzetništva u Sloveniji i Bugarskoj, i učešće svih pet klubova na Nacionalnom sajmu u Podgorici, koji je organizovao Centar za stručno obrazovanje. Od sredstava iz Projekta, obezbijedena je oprema za rad tri preduzetnička kluba (3 laptop računara i 3 štampača) u tri srednje škole i to: JU Srednja građevinsko-geodetska škola "Ing. Marko Radević" - Podgorica, JU Gimnazija "Slobodan Škerović" – Podgorica i JU Gimnazija "Petar I Petrović Njegoš" – Danilovgrad. Pripremljen je flajer u cilju promocije ovog Projekta.

d. IPA projekat "Modernizacija obrazovnih programa u stručnom obrazovanju"

Predstavnici Centra za stručno obrazovanje, su kao članovi radnih grupa, učestvovali u okviru projekta „Modernizacija obrazovnih programa i obuka nastavnika“ koji se realizuje u okviru IPA Komponente IV Operativnog programa Razvoj ljudskih resursa 2012-2013. Ključne aktivnosti u projektu „Modernizacija obrazovnih programa i obuka nastavnika“ odnose se na predviđanje potreba za kvalifikacijama, unapređenje metodoloških dokumenata za razvoj kvalifikacija, pripremu standarda zanimanja, kvalifikacija i obrazovnih programa i usklađivanje sa potrebama tržišta rada, profesionalni razvoj nastavnika, karijerno vođenje i savjetovanje, kao i unapređenje sajta Nacionalnog okvira kvalifikacija. Projekat traje 18 mjeseci. U prva dva kvartala, održan je niz sastanaka u okviru Projekta, u okviru radnih grupa za izradu metodoloških dokumenata za razvoj kvalifikacija, za istraživanje tržišta rada, karijernu orijentaciju, obuku nastavnika, reviziju veb-sajta COK-a, kao i koordinacione radne grupe Projekta.

e. Kontinuirani profesionalni razvoj nastavnika i instruktora u stručnom obrazovanju u Crnoj Gori

U toku 2016. godine Ministarstvo prosvjete je u saradnji sa Centrom za stručno obrazovanje i Privrednom komorom Crne Gore realizovalo projekat "Kontinuirani profesionalni razvoj nastavnika i instruktora u stručnom obrazovanju u Crnoj Gori". U okviru projekta 20 nastavnika iz 5 stručnih škola je prošlo obuku kod poslodavaca u trajanju od 15 dana.

12. MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI

Aktivnosti međunarodne saradnje Centra za stručno obrazovanje odnose se na razvoj međunarodnih odnosa sa partnerskim ustanovama u Evropi, razmjenu iskustava, dijeljenje i usvajanje dobre prakse, unapređenje kvaliteta i vidljivosti stručnog obrazovanja u Crnoj Gori na evropskom nivou, kao i učestvovanje u međunarodnim programima, inicijativama, radnim tijelima i skupovima.

Glavni cilj ovih aktivnosti je poboljšanje i podizanje kvaliteta nacionalnog stručnog obrazovanja i obrazovanja odraslih, kao i njihova promocija.

a. Saradnja sa EU

Predstavnici Centra su prisustvovali konferenciji u Torinu koju je organizovao ETF na temu EQAVET, kao i godišnjoj skupštini i konferenciji EBSN mreže za obrazovanje odraslih održanoj u Ljubljani čiji je Centar postao član na temu Basic Skills. Predstavnici Centra su prisustvovali sastanku Nacionalnih koordinatora u Briselu.

Učešće predstavnika Centra na međunarodnoj konferenciji „Adult Skills“, koja je održana od 06. do 07. decembra u Briselu, u okviru evropske nedjelje vještina.

U toku konferencije je pružena prilika učesnicima iz cijele Evrope da razgovaraju o ključnim pitanjima o obrazovanju odraslih i uče na konkretnim primjerima dobre prakse kada je u pitanju promocija vještina za odrasle.

Na konferenciji su govorili: Laurentien Princeza od Holandije, predstavnici OECD-A, malteški ministar prosvjete, praktičari i stručnjaci za obrazovanje odraslih. Na konferenciji je učestvovalo preko 300 predstavnika iz cijele Evrope.

b. WorldSkills Europe

Centar za stručno obrazovanje je kao nosilac aktivnosti za Crnu Goru u WorldSkills Europe asocijaciji, organizovao pripremu i odlazak crnogorskog tima na evropsko takmičenje u vještinama EuroSkills Geteborg 2016. Takmičenje se organizuje svake druge godine u cilju promocije stručnog obrazovanja, kao i povezivanja privrede i obrazovanja na evropskom nivou. Crna Gora je imala predstavnike u 5 disciplina: Kuvarstvu, Restoraterstvu, Frizerskim uslugama, Mobilnoj robotici i Preduzetništvu. Takmičari i eksperti su bili predstavnici Ekonomskog fakulteta UCG, Mašinskog fakulteta UCG, Kuće mode i ljepote – “Zoran” i Hotela “Regent” iz Tivta. Crnogorski tim je ostvario zapažene rezultate u tim disciplinama na evropskom nivou, posebno iz Preduzetništvo za koje je osvojena zlatna medalja. Takmičilo se 500 takmičara iz 28 evropskih i 6 neevropskih zemalja. U cilju promocije takmičenja, objavljeni su tekstovi u medijima i organizovano je nekoliko gostovanja predstavnika Centra za stručno obrazovanje, eksperata i takmičara.

c. Ostala saradnja

Saradnja sa različitim nacionalnim tijelima drugih zemalja

Centar kontinuirano saraduje sa Britanskim savjetom i KulturKontaktom. U sklopu ove saradnje stvoreno je čvrsto partnerstvo u okviru kojeg se planiraju i sprovode različite aktivnosti na nacionalnom, kao i na nivou zemalja Zapadnog Balkana.

Predstavnici Centra su prisustvovali konferenciji zemalja Zapadnog Balkana održanoj u Beču na temu "Izgradnja Zapadno balkanske alijanse za učenje na radnom mjestu".

Predstavnici Centra su prisustvovali konferenciji u Rijeci, Hrvatska, na temu "Obrazovanje odraslih i tržište rada".

Izveštavanje o politikama, mjerama i aktivnostima u stručnom obrazovanju i obrazovanju odraslih

U sklopu svojih aktivnosti, Centar redovno podnosi izvještaje, popunjava upitnike i ankete kojima daje informacije o politikama, mjerama, aktivnostima i postignućima u stručnom obrazovanju i obrazovanju odraslih u Crnoj Gori.

Centar kontinuirano saraduje sa ETF-om, Evropskom Komisijom čiji je nacionalni servis podrške za EPALE, WORLDSKILLS EUROPE čiji je nosilac aktivnosti za Crnu Goru, za EUROSILLS takmičenje koje se organizuje svake druge godine.

d. Bilateralna saradnja Centra za stručno obrazovanje

Rezultati Centra za stručno obrazovanje na razvoju i unapređenju stručnog obrazovanja doprinijeli su da Centar bude atraktivni partner mnogim institucijama koje dolaze iz drugih zemalja. Tako smo, krajem prošle godine imali posjetu četvoročlane delegacije, koja je dio Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje.

Cilj posjete je bio upoznavanje sa aktivnostima koje se sprovode u našoj instituciji, kao i uspostavljanje međunarodne saradnje na zajedničkim projektima. Dogovoreno je da naši predstavnici u toku 2016. godine posjete Odjeljenje za stručno obrazovanje i obrazovanje odraslih sa sjedištem u Banjaluci, kako bi se saradnja nastavila.

Predstavnici Centra za stručno obrazovanje su u periodu od 25.01. do 29.01.2016. godine posjetili Centar Republike Slovenije za poklično izobraževanje (CPI).

Posjeta CPI je, prije svega, bila oblik stručnog usavršavanja, stručnih službi koje rade u Centru za stručno obrazovanje. Kako smo se u prethodnom periodu u najvećoj mjeri oslanjali na iskustva Slovenije kada je u pitanju reforma stručnog obrazovanja, a posebno u dijelu implementacije modularizovanih obrazovnih programa u naš školski sistem, smatrali smo da bi posjeta ovoj instituciji bila od velike koristi za naše službenike. Tada je veliki broj slovenačkih eksperata, uključujući ljude iz institucije u kojoj smo boravili, radio na edukaciji zaposlenih u našoj instituciji za razvoj modularizovanih obrazovnih programa. Prije svega, ova posjeta je planirana upravo u trenutku kada stručnom obrazovanju u Crnoj Gori predstoji realizacija IPA projekta koji ima za cilj izradu velikog broja modularizovanih obrazovnih programa. Boravak u Sloveniji je dragocjeno iskustvo za zaposlene koje će im biti od velike koristi za naredni period u razvijanju standarda i obrazovnih programa, organizaciji rada i upravljanju, karijernoj orijentaciji, utvrđivanju kvaliteta programa i obrazovnih ustanova, kao i uključivanju u izradi međunarodnih projekata.

Za vrijeme boravka organizovani su sastanci sa upravom slovenačke institucije, kao i pojedinačno sa rukovodiocima i zaposlenima u njihovim stručnim službama. Naši zaposleni imali su priliku da čuju puno korisnih stvari, čija bi primjena u naš sistem unaprijedila stručno obrazovanje.

Na kraju boravka, potpisan je **Sporazum o saradnji** dvije institucije, koji su potpisali direktori Elido Bandelj i Duško Rajković, u prisustvu ambasadora Crne Gore u Sloveniji, gospodina Miomira Mugoše i državne sekretarke Ministarstva za obrazovanje, nauku i sport Andreje Bare Lakote.